

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Provinciale Staten van Noord-Holland
door tussenkomst van de statengriffier mw. drs. K. Bolt
Dreef 3, tweede etage
2012 HR HAARLEM

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. M.H.P. van Oosterhout
BEL/RO

Telefoonnummer +31235143952
oosterhoutm@noord-holland.nl

1 | 1

Verzenddatum

- 3 SEP. 2020

Kenmerk

1462375/1465103

Uw kenmerk

Betreft: Beantwoordingsbrief inzake datacenters en de RES

Geachte leden,

Ter uitvoering van art. 167, tweede lid, van de Provinciewet (inzake de actieve informatieplicht) doen wij u afschrift toekomen van de brief die wij heden zonden in reactie op een binnengekomen brief over datacenters in relatie tot de Regionale Energiestrategieën (RES).

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk

2 bijlagen

- Brief - datacenters en de RES (17 juni)
- Beantwoordingsbrief - datacenters en de RES

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

Dhr. Kor Buitendijk
Namens bewonersorganisaties Noord-Holland Noord
Bobeldijk 129b
1647 CM Berkhout

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. M.H.P. van Oosterhout
BEL/RO

Telefoonnummer +31235143952
oosterhoutm@noord-holland.nl

1 | 5

Betreft: Datacenters en de RES'en

Geachte heer Buitendijk,

In uw brief van 17 juni 2020, gericht aan de Stuurgroep RES NHN, alle gemeenteraden en colleges van de gemeenten in Noord-Holland Noord, Provinciale Staten en het college van Gedeputeerde Staten, stelt u vragen over datacenters in relatie tot de energietransitie en de Regionale Energiestrategieën (RES). Tijdens het bestuurlijk afstemmingsoverleg RES NHN van 1 juli 2020 is afgesproken dat de provincie uw brief beantwoordt namens de betrokken partijen. Hierbij doen we u deze beantwoording toekomen. Deze is opgesteld samen met het programmabureau RES en de gemeente Hollands Kroon.

Vragen en beantwoording

Vraag 1:

Waarom is voor de locatiekeuze van de datacenters niet gekozen voor locaties dichtbij aanlandingspunten van Wind op Zee zodat de datacenters direct kunnen worden aangesloten op een aanlandingspunt van windenergie op zee?

Hoewel overheden via ruimtelijk beleid kunnen bepalen waar welke bedrijfsactiviteiten kunnen plaatsvinden, zijn het de bedrijven die uiteindelijk bepalen of en waar zij zich willen vestigen. In het geval van datacenters zijn daarvoor beschikbare ruimte, beschikbare (en snelle) digitale verbinding met andere datacenters en internetknooppunten en beschikbare elektriciteit belangrijke criteria. Maar ook zaken als de aanwezigheid van andere datacenters en beschikbaarheid van arbeidskrachten spelen een rol. Voor de zogenaamde hyperscales (de datacenters in de Wieringermeer) gelden weer andere prioriteiten dan de zogenaamde colocatie-datacenters die zich rond Amsterdam vestigen. Tot nu toe zijn de vestigingsfactoren rond een aanlandingspunt van windenergie onvoldoende gunstig voor

Verzenddatum

- 3 SEP. 2020

Kenmerk

1462375/1465105

Uw kenmerk

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Dreef 3
2012 HR Haarlem
www.noord-holland.nl
Kvk-nummer 34362354
Btw-nummer NL.0010.03.124.B.08

datacenters om zich daar te willen vestigen. Er wordt momenteel gewerkt aan aanvullende vestigingsvoorwaarden voor datacenters, zie beantwoording vraag 4.

Vraag 2:

Welke gevolgen voor de RES NHN heeft de bestuurlijk afspraak dat "de regionale energie-opwek in de ontwikkeling van de RES'en optimaal geïntegreerd wordt met datacenters"?

De zin die u aanhaalt betreft geen bestuurlijke afspraak, maar komt uit één van de drie ruimtelijke scenario's die zijn onderscheiden in de nationale Ruimtelijke Strategie Datacenters om het speelveld in kaart te brengen. Het doel van de Regionale Energiestrategieën (RES) is om landelijk 35 TWh duurzame elektriciteit op te wekken. Deze doelstelling volgt uit het nationale klimaatakkoord en maakt onderdeel uit van een breed pakket aan acties en instrumenten om de energietransitie te versnellen. De RES kent een eigenstandige opgave en de regionale ambitie is nadrukkelijk niet gekoppeld aan de regionale energievraag. Wél is de regionale energievraag in beeld gebracht, alsmede de kansen en beperkingen van het regionale elektriciteitsnet, om inzicht te geven in mogelijke regionale ambities. Op deze manier wordt de aanwezigheid van datacenters meegewogen bij het komen tot nieuwe locaties voor duurzame energie. Dit naast tal van andere factoren die een rol spelen bij het komen tot gedragen locaties voor energieopwekking.

Vraag 3:

Hoe wordt voorzien in de (lokale) opwek van 3TWh duurzame energiegebruik van de datacenters op Agriport als deze niet plaats vindt vanuit het RES-bod voor de huishoudens en gebouwde omgeving?

Allereerst is het van belang om op te merken dat geproduceerde elektriciteit via het elektriciteitsnet beschikbaar komt voor alle afnemers en niet gelabeld is voor bepaalde doeleinden. Elektriciteit wordt ingevoerd op het elektriciteitsnet en kan op dat moment benut worden door gebruikers. Dat kan een datacenter zijn, maar ook een ander bedrijf of een particulier. Via Garanties van Oorsprong (GVO) kan wel worden gegarandeerd dat een bepaald energieverbruik afkomstig is van hernieuwbare bronnen, zoals windenergie of zonne-energie.

De maatschappij is meer en meer datagedreven. Bij de verdere digitalisering en verduurzaming van de economie zijn datacenters onmisbaar. Tegelijkertijd constateren we dat datacenters veel elektriciteit nodig hebben. Een motivatie om samen met gemeenten en netbeheerders te werken aan een goede ruimtelijke inpassing. En met gemeenten aan vestigingseisen op gebied van energie-efficiency en restwarmtegebruik voor nieuwe datacenter-ondernemers.

Het doel van de Regionale Energiestrategieën (RES) is om landelijk 35 TWh duurzame elektriciteit op te wekken. Vanuit de RES wordt inzicht gegeven in de vraag naar elektriciteit in de regio's, ook wordt de impact van potentiële locaties op het elektranet meegewogen, maar het is vanuit de RES nooit de bedoeling geweest om de regionale en lokale energievraag direct te koppelen aan een regionale opwekambitie. Het met elkaar in samenhang brengen van de totale energievraag en -aanbod wordt gecoördineerd op landelijk niveau. Wanneer de ontwikkeling van datacenters op structurele basis zorgt voor een hogere elektriciteitsvraag dan verwacht, kan dit vragen om het bijstellen van de uitgangspunten onder het Klimaatakkoord. Ook dit moet op landelijk niveau gebeuren.

Vraag 4:

Op welke wijze wordt zorg gedragen dat de explosieve groei van de datacenters tot 2030 niet structureel leidt tot belemmeringen voor de energietransitie van huishoudens en van de gebouwde omgeving?

De nationale Ruimtelijke Strategie Datacenters, waarin onder meer uitgangspunten zijn bepaald over vestiging van datacenters in relatie tot een toekomstbestendig elektriciteitsnet en de aanleg van warmtenetten, is daartoe een eerste stap geweest. Vervolgens vindt er op regionaal niveau verdere afstemming plaats over waar en hoe datacenters verder gefaciliteerd worden.

Zo wordt in de Metropoolregio Amsterdam (MRA) als onderdeel van de samenwerking Platform Bedrijven en Kantoren (Plabeka) door een brede werkgroep, bestaande uit provincie Noord-Holland, provincie Flevoland, de gemeenten Almere, Amsterdam, Haarlemmermeer, het MRA-bureau, Liander, Tennet en het ministerie van Binnenlandse Zaken (opsteller van de Nationale Datacenterstrategie), gewerkt aan een MRA-datacenterstrategie. In het Bestuurlijk Overleg van de MRA van maart 2020 is besloten de verdere groei van datacenters te faciliteren, maar daar wel voorwaarden aan te stellen voor wat betreft duurzaamheid. Die voorwaarden gaan over een breed pakket aan duurzaamheidseisen, variërend van toepassing van restwarmte, circulaire materialen, verbeterde landschappelijke inpassing tot verbetering van energie efficiency van gebruikte servers. Ook de resultaten van het LEAP-project¹ worden daarbij betrokken. Er worden uitbreidingslocaties voor datacenters verkend waar opwek en verbruik bij elkaar kunnen worden gebracht. Er worden stappen gezet om deze in een zogenaamde vierde cluster te realiseren, dicht bij de opwek van windturbines in Almere en Zeewolde.

¹ <https://amsterdameconomicboard.com/initiatief/leap-lower-energy-acceleration-program>

Gemeente Hollands Kroon, ontwikkelingsbedrijf NHN en DeKopWerkt! laten onderzoeken of huidige en toekomstige datacenters in Middenmeer door het beschikbaar stellen van restwarmte een bijdrage kunnen leveren aan de energietransitie dan wel de energievoorziening voor de gebouwde omgeving, industrie en landbouw in Hollands Kroon en omliggende gemeenten. Ook komen aan de orde welke sturingsinstrumenten en vestigingsvoorwaarden er zijn als het gaat om restwarmte.

Verder gaat het Rijk via het Programma Energiehoofdstructuur sturen op de ruimtelijke planning van de nationale energie-infrastructuur en ontwikkelrichtingen aanwijzen voor energyhubs; gebieden waar veel vraag en aanbod van energie samenkomt, mogelijk ook als gevolg van vestiging van datacenters.

Vraag 5: Waarom wordt in de concept RES NHN de aanwending van de restwarmte van datacenters voor de warmtevraag van huishoudens als "theoretisch" gezien?

De kansen van het inzetten van restwarmte van de datacenters moet nog nader worden onderzocht, zie ook de beantwoording van vraag 4. Daarom is de potentie van deze restwarmte nog als 'theoretisch' beschouwd.

Vraag 6: Hoe wordt gemotiveerd vanuit het principe van een eerlijke verdeling van "lusten en lasten" dat voor de groei van de datacenters op Agriport in totaal 3 maal de omvang van het windpark Wieringermeer aan (lokale) duurzame energie noodzakelijk is en dat de kosten daarvan voor een belangrijk deel door de huishoudens worden opgebracht?

Zie ook de beantwoording van vraag 3 en 4. Datacenters maken onlosmakelijk onderdeel uit van de economie nu en in de toekomst. De maatschappij is meer en meer datagedreven. Tegelijkertijd constateren we dat datacenters veel elektriciteit nodig hebben. Dit motiveert om samen met gemeenten en netbeheerders te werken aan een goede ruimtelijke inpassing en met gemeenten vestigingseisen op te stellen op het gebied van energie-efficiency en restwarmtegebruik. Verder is onder het Klimaatakkoord de Opslag Duurzame Energie- en Klimaattransitie (ODE) herzien, waaruit de landelijke stimuleringsregelingen voor duurzame energie worden bekostigd. Bedrijven gaan meer energieheffing betalen dan particulieren. Deze maatregel drukt in het bijzonder op bedrijven met een hoog energieverbruik, zoals datacenters. Tot slot roepen we nogmaals in herhaling dat de opgave van de RES niet direct gekoppeld is aan de regionale energiebehoefte. Het met elkaar in samenhang brengen van de totale energievraag en -aanbod vereist een breed palet aan maatregelen en wordt gecoördineerd op landelijk niveau.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Wij zetten het gesprek over de Regionale Energiestrategieën graag voort in de Stuurgroep RES NHN XL waar wij beiden deel van uitmaken.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

R.M. Bergkamp

voorzitter

A.Th.H. van Dijk